

BIOLOGIJA

Endoplazmatski retikulum: je splet različno oblikovanih prostorov, obdanih z membranami. Če so na površju zrnati organeli ribosomi, imenujemo tak ER zrnati endoplazmatski retikulum, tistega brez ribosomov pa gladki ER. Na zrnatem ER se sintetizirajo beljakovine, ki jih celica izloča ali pa vgrajuje v svoje tvorbe.

Golgijev aparat: je membranski organel. Membrane tvorijo sploščene cisterne, ki ležijo ena nad drugo.

Stroma ali MATRIKS: notranjost (tilakoid, mitohondrijev...)

Lizosom: so vezikli, ki vsebujejo prebavne encime. (odcep od Golgijevega aparata). - celična prebava

Prebavna vakuola: ko se endocitotski vezikel zlije z enim ali več lizosomi nastane PV.

Tilakoide: so v notranjosti kloroplastov (votle plošče), so cevasto ali diskasto razširjene strukture, ki nastanejo z gubanjem notranje membrane kloroplasta.

Citosol: tekoč del med celičnimi strukturami.

Bazalno telo: bazalno telo je zgrajeno iz mikrotubulov (9×3 mikrotubulov)

Centriol: enako zgrajen kot bazalno telo, ki je značilen le za živalske celice.

Centrosom: dva centriola.

Mikrotubul: cevaste tvorbe v premerom približno 25nm ($9 \times 2 + 2$ cevki)

Mikrofilamenti: približno 7nm debele nitke (podpora)

Granum: mehurček (votle ploščice, druga na drugi)

Tubulus: cevka

Mitohondrij: kompartment, v katerem poteka celično dihanje. Membranska diferenciacija podobna kloroplastu (krista, stroma ali matriks, zunanja mitohondrijeva membrana)

Krista : guba (v mitohondriju)

Življenje: je v biološkem smislu samoohranjanje živih bitij in ga najlažje prepoznamo po posameznih življenjskih dogajanjih (prehranjevanje, izločanje, presnavljanje, razmnoževanje, dednost, rast, razvoj, čutnost, dihanje, učenje) .

Veda : vse znanje človeštva

Znanost: načrtno odkrivanje novih spoznanj

Stroka: uporabno znanje s področja neke vede.

Hipoteza: je nepreverjev sklep na podlagi znanih dejstev

Dejstvo: je vsaka utemeljena ugotovitev.

Podatek: vsako dejstvo, ki je uporabljeno pri reševanju nekega problema

Teorija: urejen splet znanstvenih spoznanj, ki temeljijo na dokazanih dejstvih.

Nauk: splošno priznanje teorije.

Tonplast: membrana vakuole.

Peroksisom: peroksisom rečemo, če vemo kaj je notri (v mehurčku), če ne vemo, spada pod vakuole.

Ločljivost: najmanjša razdalja med dvema pikama, pri kateri ju še lahko zaznamo kot dve ločeni točki. (najboljša ločljivost pri svetlobnem mikroskopu je $0,2 \mu\text{m}$).

Leta 1838 je Matthias Schleiden zapisal, da so vse rastline iz celice. Leto pozneje je Theodor Schwann pojasnil, da to velja tudi za živali. Leta 1855 je Virchow rekel, da vsaka celica nastane iz druge celice. **Mitozo** sta opisala Strasberg(rastline) in Fleming(živali).

Celična teorija:

celica je temeljna gradbena in dejavna enota vseh živih bitij in delitev celic omogoča pranos dednih informacij iz materinske v hčerinsko celico.